

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4Tos/90/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6125010393
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Mikluš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6125010393.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Mikluš a sudcov JUDr. Petra Hunáka, PhD. a Mgr. Jána Bednára, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v B., na neverejnom zasadnutí dňa 30. júla 2025, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7PP/21/2025 zo dňa 10. 06. 2025, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného A. B. zamietá.

odôvodnenie:

Uznesením sp. zn. 7PP/21/2025 zo dňa 10. 06. 2025 samosudca Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. zamietol žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v B., trvale bydliskom C. A., D. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 02. 05. 2025, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/52/2022 zo dňa 05. 12. 2022 v trvaní 4 (štyroch) rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí konanom dňa 10. 06. 2025 sťažnosť, ktorú bližšie zdôvodnil jednak vlastnoručne písaným podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 18. 06. 2025, ako aj prostredníctvom ustanoveného obhajcu podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 17. 07. 2025. V písomných dôvodoch sťažnosti v podstate dôvodil, že práve hodnotenie na jeho osobu a jeho závery dávajú do pozornosti skutočnosť, že po celý trest na sebe pracoval, pritom okrem iného dva týždne pred rozhodovaním o podmienkovom prepustení zachránil civilnému zamestnancovi život, pritom samotná pomoc svedčí o jeho prístupe žiť normálny život. Ďalej vyjadril úprimnú ľútosť nad páchaním trestnej činnosti v minulosti. Poukázal na skutočnosť, že trest mu bol uložený za spáchanie trestného činu podľa § 245 Tr. zák. a nie trestného činu v zmysle § 189 Tr. zák.

Ďalej namietal, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia mu nie je známe, akým spôsobom mal súdu preukázať skutočnú premenu a polepšenie sa a predpoklad ďalšieho nepáchania trestnej a inej protiprávnej činnosti. Dôvodil, že skutočnosť, že došlo v zmene jeho osoby, jeho chápania, správania a najmä presvedčenia o nepáchaní akejkoľvek protiprávnej činnosti, je podľa neho preukázaná práve z hodnotenia ÚVTOS. Mal za to, že toto hodnotenie jednoznačne preukazuje, že došlo u neho k osobnostnému rastu a prehodnoteniu celého doterajšieho života.

Dôvodil, že neopomenuteľným dôkazom vyššie uvedeného je aj to, že počas výkonu získal pochvalu za príkladný čin, pritom v danom prípade nešlo len o pomoc civilnému zamestnancovi, keď mu prišlo nevoľno, ale išlo o záchranu života, resp. minimálne o záchranu pred trvalými následkami. Uvedené konanie tak svedčí o tom, že ľudský život mu nie je ľahostajný a ilustruje to jeho etické nastavenie mysle.

Poukázal na Nález Ústavného súdu SR, I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, pričom uviedol, že je pravdou, že má za sebou bohatú negatívnu minulosť, avšak jeho predchádzajúca trestná minulosť spočívala, resp. bola zapríčinená najmä jeho vtedajšou závislosťou od alkoholu. Ako aj vyplýva zo znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Prievidza, sp. zn. 3T/52/2022, závislosťou už netrpí. Hlavný spúšťač, resp. dôvod páchania trestnej činnosti u neho je tým odstránený. Jeho trestná činnosť bola páchaná v čase, keď ešte nebol plne uvedomelý, bral život s ľahkou váhou a k udeleným trestom bol ľahostajný a nevážil si zhovievavosť poskytnúť súdmi a zákonom. Uvedené možno doložiť aj tým, že v minulosti sa v rámci výkonu trestu aktívne nezúčastňoval osvetových aktivít a iných resocializačných a výchovnovzdelávacích aktivít, ktoré sú odsúdeným umožňované ani nezískal odmeny, pochvaly a ocenenia. Toto je potvrdené aj postupným preraďovaným jeho osoby v rámci vnútornej diferenciacie súčasne vykonávaného trestu, ako aj udelenia možnosti opustiť ústav. Akcentoval, že požadovaná zmena jeho osoby je tak najlepšie ilustrovateľná jeho správaním vo výkone trestu pred týmto trestom a pri výkone tohto trestu, ako aj najmä s poukazom na plynutie času, kedy sa človek inak správa a inak svet vníma v cca 20- rokoch a cca 50- rokoch svojho života.

Dôvodil, že v prípade prepustenia jeho osoby má zabezpečené bývanie v rodičovskom dome u svojej mamy, ako aj má príslub práce v jeho predchádzajúcej práci. Bude tak mať možnosť riadne žiť a pracovať a byť plnohodnotným členom spoločnosti.

Mal za to, že súdom vznesená obava, že nedospel k prehodnoteniu životných priorít nie je riadne odôvodnená a opodstatnená a je viac-menej založená práve výlučne len, resp. najmä na jeho trestných záznamoch. Okresný súd mal za to, že k tomuto prehodnoteniu by mal dôjsť až ďalšou participáciou na programe zaobchádzania. Poukázal na skutočnosť, že podmienené prepustenie je možné nariadiť s probačným dohľadom spolu s ustanovením primeraných obmedzení a povinností, pričom práve jednou z týchto povinností môže byť ďalšia účasť na programe zaobchádzania, resp. inom obdobnom programe. Na záver uviedol, že svoj život riadne prehodnotil a dospel k záveru, že chce žiť riadny plnohodnotný život a nikdy viac sa nedopustiť žiadnej protiprávnej činnosti. Chce si v budúcnosti založiť vlastnú rodinu, pričom s pomocou jeho rodiny má zabezpečené tak bývanie, ako aj prácu. Svoje činy ľutuje a vie, že do výkonu trestu sa už nikdy nechce vrátiť.

Bol toho názoru, že spĺňa všetky zákonné, ako aj osobnostné predpoklady na podmienené prepustenie jeho osoby s probačným dohľadom spolu s primeranými obmedzeniami a povinnosťami a preto žiadal, aby krajský súd jeho žiadosti o prepustenie a následnej sťažnosti vyhovel.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle uvedeného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nebola dôvodne podaná, pretože u neho neboli splnené zákonné podmienky vyžadované ustanovením § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že odsúdený A. B. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/52/2022 zo dňa 05. 12. 2022 vo výmere 4 rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Dňa 02. 05. 2025 bol okresnému súdu doručený návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o ktorom prvostupňový súd rozhodol sťažnosťou napadnutým uznesením.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku. Okresný súd teda, pri dôslednom dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva odsúdeného na obhajobu, rozhodol na verejnom zasadnutí v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania.

V rámci teoretického exkurzu krajský súd uvádza, že pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení, vychádzajúc z ust. § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák., musí súd zhodnotiť konanie odsúdeného pred spáchaním trestného činu, jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň reálne zhodnotiť predpoklad, či v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Pre podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil dve podmienky. Formálnu – vykonal trest v zákonom stanovenej dobe a materiálnu – plnením svojich povinností preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Formálnu podmienku pre podmienčné prepustenie odsúdený splnil po vykonaní dvoch tretín uloženého trestu, a to dňa 14. 04. 2025.

Pokiaľ však ide o materiálne podmienky, tieto podľa zistení krajského súdu neboli splnené, pretože odsúdený plnením svojich povinností počas výkonu trestu síce preukázal potrebné polepšenie o čom svedčia udelené disciplinárne odmeny, (za vzorné plnenie si pracovných povinností na pracoviskách A. E. – A. F. A. – E. – dňa 07. 07. 2023, dňa 28. 11. 2023 za vzorné plnenie si pracovných povinností na pracovisku A. – E., dňa 31. 10. 2024 za vzorné plnenie si pracovných povinností na pracovisku Upratovači, dňa 21. 05. 2025 za vzorné plnenie si pracovných povinností a dňa 26. 05. 2025 za príkladný čin, kedy civilnému zamestnancovi, ktorému prišlo náhle nevoľno, poskytol prvú pomoc) avšak nie je možné vysloviť predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život.

Očakávanie, že odsúdený povedie riadny život, ako jedna z materiálnych podmienok podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia vo výkone trestu, ale aj jeho predchádzajúceho spôsobu života, vrátane jeho trestnej činnosti, možností jeho nápravy a osobných pomerov, a tiež je potrebné prihliadnúť aj na účel trestu. Pokiaľ ide o materiálnu podmienku na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, teda očakávanie, že odsúdený povedie riadny život, tak túto súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktoré je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu, povedie riadny život t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Pokiaľ ide o posúdenie splnenia materiálnych podmienok pre podmienčné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, súd v tejto súvislosti skúma, či u odsúdeného došlo k polepšeniu, teda, či uňho prebehol proces vnútornej premeny jeho osobnosti oprávňujúci „nádej“, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, v rámci čoho musí zväžiť aj závažnosť a povahu trestných činov, ktorých sa vykonávaný trest týka, plnenie si povinností a správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v kontexte jeho doterajšieho spôsobu života, charakteru jeho osoby, povahových vlastností a jeho postoja k spáchanej trestnej činnosti. Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák., je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 UrtoS 7/2019 zo dňa 21. 08. 2019).

Pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu, ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť, či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností

vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Tdo 27/2017 zo dňa 25. 05. 2017).

Pokiaľ ide o správnosť napadnutého výroku, sťažnostný súd je názoru, že všetky bližšie rozvedené skutočnosti v napadnutom uznesení neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmienené prepustenie. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmienené prepustenie odsúdeného.

Pre pozitívne rozhodnutie súdu o podmienenom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je okrem iného nevyhnutné, aby odsúdený počas tohto výkonu svojim správaním preukázal polepšenie, čo nemožno bez ďalšieho stotožniť len s dobrým správaním sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň je potrebná aj danosť reálneho predpokladu, že po takomto rozhodnutí bude odsúdený viesť riadny život.

Pri vyhodnotení materiálnych podmienok na podmienené prepustenie je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti a jeho správanie sa vo výkone trestu odňatia slobody. Je preto správny postup prvostupňového súdu, ktorý komplexne posudzoval osobnosť odsúdeného, trestnú minulosť, charakter trestnej činnosti aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

Sťažnostný súd len opakuje, že osoba odsúdeného vzhľadom na jeho kriminálnu minulosť (opakované páchanie trestnej činnosti úmyselnej povahy, 14 - krát súdne trestaný, opakovaný výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody) nedáva sťažnostnému súdu dostatočnú záruku, že prišlo k polepšeniu odsúdeného a tento bude v prípade podmieneného prepustenia z aktuálneho výkonu trestu odňatia slobody viesť riadny život. Aj keď je správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v súlade s ústavným poriadkom, s poukazom na jeho predchádzajúce výkony nepodmienečného trestu odňatia slobody, je dôvodné skôr konštatovať jeho prispôsobenie sa režimu výkonu trestu odňatia slobody, ako vnútornú zmenu v jeho hodnotovej orientácii. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že na nápravu odsúdeného a uvedomenie si negatívnych dôsledkov jeho konania nemali vplyv žiadne z uložených trestov, nakoľko sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti rôzneho druhu. Je nevyhnutné zohľadniť, že odsúdenému boli poskytnuté viaceré šance, a to aj v podobe podmienených prepustení z výkonu trestov odňatia slobody, a preto niet sa prečo domnievať, že práve podmienené prepustenie z aktuálneho výkonu trestu odňatia slobody splní svoj zákonom sledovaný účel.

Námietku sťažovateľa týkajúcu sa zohľadnenia trestnej minulosti, krajský súd považoval za nedôvodnú, nemajúcu za následok zmenu, alebo zrušenie napadnutého uznesenia prvostupňového súdu. Krajský súd navyše uvádza, že zohľadňovanie trestnej minulosti je pre posúdenie predpokladu vedenia riadneho života odsúdeným v budúcnosti plne v súlade s rozhodovacou praxou súdov. Mnohopočetná recidíva odsúdeného nepochybne svedčí v prospech záveru, že predchádzajúce odsúdenia, uložené tresty a ich výkon na odsúdeného zjavne nemali požadovaný preventívny a resocializačný účinok, keďže mu nebránili v ďalšom páchaní úmyselnej trestnej činnosti. Prísnejší náhľad na opakovane v minulosti recidivujúceho odsúdeného pri posudzovaní prognózy „či od neho možno očakávať na slobode riadny život“ je tak namieste a aj kladné hodnotenie jeho správania počas výkonu trestu odňatia slobody možno dôvodne prisudzovať len schopnosti prispôsobenia sa režimovým podmienkam výkonu trestu (v ktorom už bol opakovane), avšak pri existujúcich pochybnostiach, či takéto správanie možno rovnako očakávať aj mimo týchto režimových opatrení, teda na slobode.

Aj teda napriek tomu, že sa odsúdený vo výkone trestu dobre správa, riziko recidívy je s ohľadom na jeho trestnú minulosť stále privysoké resp. podľa hodnotenia ústavu stredné. Sťažnostný súd opakuje, že pozitívne rozhodnutie o podmienenom prepustení nemôže byť v zmysle zákona opreté výlučne o dobré správanie odsúdeného v podmienkach výkonu trestu, nakoľko toto nie je dostačujúce na vyslovenie predpokladu, že bude na slobode viesť riadny život.

Krajský súd navyše zdôrazňuje, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu neexistuje „právny nárok“, ktorého by sa mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo

výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (napr. uznesenie zo dňa 12. augusta 2015, sp. zn. 3 Urtost 3/2015, zo dňa 10. septembra 2014, sp. zn. 1 Tost 19/2015, zo dňa 25. februára 2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, zo dňa 24. septembra 2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015, zo dňa 7. apríla 2016, sp. zn. 5 Urtost 2/2016), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti.

V posudzovanej veci možno uzavrieť, že v prípade odsúdeného prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával.

V závere krajský súd akcentuje, že prvostupňový súd vykonané dôkazy správne vyhodnotil, a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým hľadiskám obsiahnutým v ust. § 176 ods. 2/ Tr. por., prejednávánemu prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič vyčítať. Stručne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona.

Keďže okresný súd napadnuté uznesenie podrobne odôvodnil a krajský súd sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení v plnom rozsahu stotožnil, na odôvodnenie napadnutého uznesenia v podrobnostiach poukazuje, pretože opakovať správne a podrobné dôvody zákonného rozhodnutia by bolo nadbytočné.

V širších súvislostiach krajský súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko zo dňa 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59-60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok zo dňa 15. 02. 2017 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok zo dňa 27. 09. 2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31, § 33).

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

S poukazom na uvedené skutočnosti preto senát krajského súdu sťažnosť odsúdeného v súlade s citovaným ustanovením zamietol ako nedôvodnú.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.